

© Даниела Петрова

ХАМАЛИТЕ от площад Македония

Четвъртък е, обедно време. Слънцето препича и е особено приятно да седнеш на топлия каменен парпет, отделящ КНСБ от площад "Македония" в София. Ето, на този парпет, с пластмасови чашки за кафе в ръцете, са насядали известните на цяла България хамали с дебели сплитки вължета, метнати на раменете им.

Замного от тях това кафе ще залъже обедния глад, защото заведенията наоколо не предлагат по-евтини сандвичи, нито топла супа като за хора с несигурни доходи. Но общото настроение все пак не е минорно обсъжданата маца предишния ден, дават съвети на едно младо момче как да пресече хремата си с народни средства. ("Пустите лекарства, защо са толкова скъпи!"), майтапят се по повод любопитния поглед, който им хвърля една пища булка от тротоара... Сашо, Стефан, Димитър, Симеон, другият Сашо..., представят се без смущение, говорят за себе си сдържано, внимателно мерят приказките си. "Ние не правим зулуми, не крадем, не обираме къщите, ние искаме да си заслужим хляба с труд", казва Симеон, а Стефан, чийто баща, а и дядо му също са били хамали, прибавя: "Някои мислят, че като сме цигани, то значи, че крадем... Ама то у всяко стадо си има мърша, да не би да няма българи крадци, измамници?"

Сред хамалите има от всяка мъжка възраст, от двайсетгодишни момчурляци до 70-го-

дишни ветерани. Стефан е заедно със сина си Христо. Някои са работили на друго място, имали са друга професия, занаят. Сашо например е дошъл тук след съкращение в обувния завод преди десет години. Трайчо е загубил постепенно възможността си да произвежда и да търгува с ръчни изделия. Говорят рязко, но без озлобление за политиките – за митинги и избори ги търсят. И ги забравят след това. Мойат въпрос: "Не членувате ли в профсъюз, не искате ли помощ от профсъюзните ръководители, които са буквално зад гърба ви, на няколко крачки от пицата?", предизвиква криви усмивки: "Че те дори не ни забелязват, а всеки ден по няколко пъти минават покрай нас!"

Като всеки занаят, и този си има свои тайни, свои скрити механизми да спечелиш повече, да завържеш връзки, да ти се отблагодарят и по друг начин – с почерпка, с уважение, с обещание за друга работа. Здравеняци са, но в зимните месеци, когато ниските температури не прощават дори на калени хора като тях, простудните заболявания намаляват двойно броя им. А колко са всъщност? Отговарят ми уклончиво: "Стотина човека – от петте къшета до Министерството на земеделието".

Оставям за накрая деликатния въпрос с парите, но се оказва, че напразно съм се притеснявала, те самите бързат да ми кажат един през друг: "Понякога веднъж на десетина дни изкарвам по 10-15 лв. Миналият месец взех трийсет и два лева, от три

дена не е паднало нищо, нямам дори за цигари..."

Гордеят се с това, че имат постоянни клиенти, някои от тях известни хора. Че ги уважават (понякога), особено ако са били благодарни за усилията и вниманието, с които е пренесен ценен багаж, при трудни условия. Огорчени са от бившия президент, който дал възможност на студентите да се намесят и също да "хамалстват", при това срещу по-високи тарифи и по-добри условия на труд. "А бе, то се знае и винаги е било така - въздиша Сашо, - богатите си остават богати, бедните – бедни. А в България законът е спял." Питам ги дали новосъздадените през последното десетилетие ромски организации се интересуват от тях. Клатят отрицателно глава и добавят: "Уж много пари и храни се внасят отвън като помощи за ромите, но къде отиват – никой не знае... Поне да ни помогнат да си уредим визи и да работим някъде навън – да берем портокали в Гърция или маслини в Испания, и на това ще сме благодарни..."

Всички тук са семейни хора. Може би затова, а може би защото професията го изисква, всички са прилични, облечени и чисти, даже обувките им – забелязвам това – не са кални, въпреки вчерашния дъжд. "Мръсна дума ли е хамалин?" Не, разбира се. Особено ако излезе вярно, че тази дума е всъщност старинна циганска, като занаята им, поне така твърдят хамалите на площад "Македония" в София.

Петя АЛЕКСАНДРОВА

Футболистите на "Ромители" - трети в Пезаро

Престижното трето място заслужи детският футболен отбор "Ромители" в град Пезаро, Италия. Под егидата на програма "Интер-Кампус" международният футболен турнир (16- 24.04.) събра 10 чужди и два български ("А" и "Б") отбора.

Треньор на отбора от България е старши-треньорът на ФК "Ромители" Димитър Филипов, известен като барабанист на оркестър "Джилсън" и двойник на Фил Колинс. Активни занимания по футбол започва през 1997 с 20-ина деца, повечето роми. Помощ му оказва и фондация "Рома-Лом". За шестте години до днес, детският футболен клуб печели редица зонални и регионални първенства и турнири. Печели трето място на световен турнир в град Харлем, Холандия, в конкуренция с 30 отбора.

Възпитаници на ФК "Ромители" са вече в елитни национални отбори – ЦСКА, "Локомотив" Сф, "Септември" Сф, "Славия", "Ботев" Враца. Чужди футболни школи проявяват интерес към ромските футболисти – "Интер" Милано, детски ФК от град Хаген, Германия.

Днес ФК "Ромители" работи с повече от 100 деца – ромчета и българчета. Наскоро Канал 1 на БНТ излъчи 6-сериен филм "Мечтаем заедно", в който тогочасовата Елена Йончева засне освен мечтите и надеждите на децата от Футболния клуб и трудното ромско битие. "Нека се съберем всички роми, занимаващи се активно с футбол, да изградим стратегия за привличане и реализация на талантливи ромски деца и младежи – сподели Димитър Филипов за читателите на вестник "Дром громендар". -Можем да го направим, стига да искаме".

Петър БОРИСОВ

Септемврийци - домакини на Шестия ромски футболен турнир

Ежегодният, шести пореден Ромски футболен турнир се състоя от 1 до 3 май 2003 на стадион "Локомотив" в град Септември. В него взеха участие 26 отбора, повечето от които бяха от южна България, докато северозападна България се представи със сдружение "Ромис" и ФК "Кристали" - Монтана.

На откриването на турнира лично присъства министърът на младежта и спорта Васил Иванов – Лучано. Ту бяха и представители на политическите формации НДСВ, СДС и ДПС.

Жребият се изтегли пред всички водачи на отборите. Футболистите от своя страна се бяха подготвили много добре, играха "надъхано" и с много ентузиазъм.

На първо място се класира отборът на село Ковачево, област Пазарджик; на второ - домакините от град Септември и на трето – отборът на софийския квартал "Факултета". За победителите бяха осигурени купи и парични награди. Турнирът бе спонсориран от Министерството на младежта и спорта, а също и от кметствата на градовете Септември, Велинград и Пазарджик.

Футболният турнир премина при подчертано добра организация.

Ружа КИРИЛОВА